

Sharon Creech: Rubiinirotko
Karisto 2005.
Suomentanut Auli Hurme-Keränen

Vanhan ajan laatukirjoista puhuttaessa mieleen tulevat mm. L.M. Montgomeryn Anna- ja Emilia – sarjat sekä monet L.M. Alcottin teokset, joille yhteisiä teemoja ovat orvot päähenkilöt. Sharon Creechin *Rubiinirotkossa* – vanhan ajan laatukirjana mainostetussa teoksessa – päähenkilöt tosiaan ovat orpoja, mutta siihen yhtäläisyydet sitten jäävätkin.

Dallas (poika) ja Florida (tyttö) jätettiin Trepidien lastenkodin kuistille kauan sitten, ja kaksoset ovat kasvaneet teini-ikään lastenkodin ankeissa olosuhteissa. Pelastusta ei ole löytynyt sijaisperheistä, päinvastoin; kaksosten kokemukset eri perheistä ovat toinen toistaan kauheampia. Rubiinirotkoon Tillerin ja Sairyn luokse saapuessaan heidän suunnitelmaansa onkin häipyä heti kuin mahdollista, mutta suunnitelmat kuitenkin muuttuvat.

Rubiinirotko voisi olla hauska ja kaunis kertomus. Harmillista kyllä se on pilattu väkinäisellä ironiaa tavoittelevalla dialogilla, joka ilmenee lähinnä Dallasin ja Floridan henkilöahmojen kautta. Creech pyrkii ilmeisesti juuri tämän ironian tavoittelun kautta purkamaan ankeita, surullisia ja vakavia teemoja, kuten kaksosten kokemuksia julmista sijaiskodeista tai heidän muuta maailmaa kohtaan tuntemaansa epävarmuutta. Itse koin tällaisen kerronnallisen tekniikan kovin epäonnistuneena. Tämä on harmi, koska Rubiinirotkon tarinassa on ideaa ja juonikin jaksaisi kantaa loppuun asti. Ironista sävyä tavoitteleva esitystapa kuitenkin sotkee kaiken, etenkin esille nousevat vakavat ja tärkeät asiat. Tästä johtuen tarinan tärkeiltä tuntuvat kantavat ajatukset (mm. orpous ja omien juurien tunteminen) tuntuvat latistuvan kovin mustavalkoisiksi ja yksioikoisiksi – seikka, jota esimerkiksi Montgomeryn ja Alcottin kertomuksissa ei tapahdu.

Pahinta on se, että päähenkilöinä Dallasin ja Floridan hahmot ovat koko ajan kertomuksessa läsnä, ja heidän jatkuva näsäviisastelunsa tuntuu lähinnä raastavalta päänsäryltä. Ehkä olen käsittänyt vanhan ajan laatutarinan aivan väärällä tavalla, mutta tämä kirja herätti minussa lähinnä ärtymystä.

Maria Loikkanen